

PLA D'ACTIVITATS EQUIVALENTS PER A L'ADAPTACIÓ DE LES PRÀCTIQUES EDUCATIVES DEL GRAU D'EDUCACIÓ SOCIAL COM A MESURA EXCEPCIONAL DAVANT LA SUSPENSIO TEMPORAL DE LA PRESENCIALITAT DERIVADA DE LA COVID-19 (curs 2019-20)

1. Presentació

En el marc de la situació d'emergència sense precedents en que ens trobem i, per tant, davant una situació absolutament excepcional, hem de donar les vies adequades per a realitzar o finalitzar les Pràctiques Educatives (PE) i evitar així perjudicis a l'alumnat.

Hem d'actuar tenint en compte tres principis bàsics: pragmatisme, rigor i justícia, de manera que les decisions que vos proposem i que vosaltres haureu de concretar amb el vostre alumnat, garanteixin la igualtat d'oportunitats i s'ajustin a la heterogeneïtat de les seus i la diversitat de situacions. Parlem de solucions excepcionals, no transferibles ni generalitzables, i que, en cap cas, es puguin utilitzar per justificar males pràctiques en l'execució d'aquestes matèries dels nostres títols.

El Pla d'Activitats Equivalent (PAE) que vos presentem ha estat elaborat per l'equip de deganat de la Facultat d'Educació i pels coordinadors i coordinadores de pràctiques de l'estudi. Aquest document esdevindrà una **addenda a la Guia docent** i les modificacions realitzades quedaran reflectides com un acord de la comissió de garantia de qualitat de cada estudi per a futurs processos d'avaluació i seguiment de la titulació.

Aquesta proposta s'ha realitzat de forma coordinada amb el Vicerectorat de Docència de la UIB, l'Agència de Qualitat Universitària de les Illes Balears (AQUIB), la Conferència de deganes i degans d'Educació i amb la Conferència de rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE), per tal d'assegurar l'harmonització de totes les Facultats d'Educació de l'estat i que permeti la seva validació per les autoritats educatives (Ministeri d'Universitats i les Agències de Qualitat de l'Estat).¹

2. En relació al volum de feina a encarregar

Vos encoratgem a ser curosos i realistes amb el volum de feina que encarregueu als vostres alumnes. Penseu que es troben en una nova situació de treball amb dificultats per a accedir als elements de contrast formatiu que els possibiliten les PE. El coordinador de Pràctiques treballarà amb els tutors/es per tal d'homogeneïtzar la càrrega de feina.

¹ S'ha elaborat d'acord amb les orientacions de la Guia realitzada per la ©Comisión Permanente de la Conferencia de decanas y decanos de Educación, publicada el 30 de març de 2020. Disponible a: 2020. <http://www.conferenciadecanoseduacion.es/>

3. En relació a les situacions de tutorització

Vista la situació d'excepcionalitat l'alumnat per a realitzar les PE es podrà trobar front a dues opcions possibles:

- a) En la primera opció, l'alumnat practicant **col·laborarà de manera virtual** amb el/la supervisor/a del centre i l'ajudarà en la planificació de les activitats que realitza el propi supervisor durant el confinament. En aquest escenari, es manté el vincle i l'acompanyament entre el/la tutor/a i l'alumne/a, la qual cosa fa possible, finalment, dur a terme **l'avaluació amb la participació del supervisor/a de l'entitat/centre i el tutor/a de la UIB, seguint més o menys les directrius previstes al Manual de Pràctiques**.
- b) En la segona opció, davant la impossibilitat d'establir la col·laboració a nivell telemàtic amb el/la supervisor/a del centre, l'alumnat practicant **treballarà autònomament les activitats del PAE i serà avaluat exclusivament pel tutor/a de la UIB**.

4. Proposta d'Activitats Complementàries

A continuació vos presentem les activitats equivalents a les PE, que l'alumnat de Pràctiques II d'Educació Social ha de realitzar. L'alumnat ha de dur a terme totes les activitats proposades a excepció de l'AC2a (que només s'haurà de realitzar en el cas de no comptar amb la col·laboració directa del/de la supervisor/a de pràctiques del centre) o bé de l'AC3b (que només l'haurà de realitzar l'alumnat que disposa de supervisió per part del centre/entitat). Aquestes activitats són de tipologies diferents (1) de descripció del context de la intervenció professional; (2) d'observació i (3) d'intervenció guiada.

Les activitats proposades s'han definit a partir de les que ja es contemplaven a la Guia de Pràctiques II d'Educació Social, tot adaptant-les a l'escenari actual de no-retorn als centres/entitats de pràctiques per a completar el total d'hores presencials que s'hi havien de realitzar.

1. Activitats de descripció del context de la intervenció professional (Fase 1)

AC1a Disseny i lliurament del Pla Individualitzat de Pràctiques (PIP). A partir del model de PIP disponible a la Guia de Pràctiques i a l'Aula Digital del Pràcticum II, així com del primer contacte amb el centre que tingué lloc a finals de febrer/principis de març, cada estudiant haurà de dissenyar i lliurar al seu tutor/a el PIP que consisteix en una proposta d'intervenció socio-educativa per implementar en el centre o entitat de pràctiques, a partir dels indicadors, contextos i recursos disponibles i adaptada a la nova situació de no retorn al centre de pràctiques. Per a l'elaboració d'aquest PIP, haurà de comptar amb:

- a) La supervisió del/la supervisor/a de l'entitat i del tutor/a UIB, en el cas que el primer hagi manifestat a la coordinació del Pràcticum la seva voluntat de seguir amb aquest procés a través del treball telemàtic.
- b) La supervisió del/de la tutor/a de la UIB, en el cas que el supervisor/a de l'entitat no segueixi amb el procés de tutorització.

Aquest document (el PIP) ha d'incloure una descripció del programa/es en què l'estudiant centrarà la seva proposta (vegeu AC3a). Es tracta que l'alumnat trii quina proposta socio-educativa vol realitzar i l'emmarqui en un programa concret del centre i/o entitat. Cal que es defineixin els objectius, fer una relació de les activitats o tasques fonamentals, realitzar una primera temporalització i, finalment, també una primera aproximació a l'avaluació de la possible implementació d'aquesta. En qualsevol dels casos, el PIP, tal com es comentava anteriorment, sempre ha de comptar amb el vist-i-plau del tutor/a UIB per tal de poder continuar amb la resta del Pràcticum. Avaluació: tutor/a UIB (+col·laboració supervisor/a centre en el cas que s'esculli realitzar les PE seguint l'opció a) establerta al punt 3 del document). Qualificació: 10% de la nota final del Pràcticum II. Temporalització: 30 d'abril (data límit).

AC1b Descripció del centre/entitat. Així com figura a la Guia Docent del Pràcticum II, l'alumne/a ha d'elaborar un document on s'hi realitzi una descripció acurada del centre, institució, programa, etc. Aquest document, una vegada validat pel tutor/a de la UIB, configurarà la primera part (BLOC 1) de la memòria de pràctiques: organigrama, condicionants polítics, jurídics i/o administratius, descripció de la població atesa, perfil, característiques, territori, funcions dels diferents professionals, competències, etc. Aquest document es pot anar elaborant independentment al PIP donat que respon a una contextualització del lloc de pràctiques complementada per una anàlisi socio-demogràfica del territori o espai on s'ubica el centre/entitat. Avaluació: tutor/a UIB. Qualificació: 15% de la nota final del Pràcticum II. Temporalització: 30 d'abril (data límit).

2 Activitats d'observació (Fase 2)

ACTIVITAT A REALITZAR NOMÉS PER L'ALUMNAT QUE NO DISPOSA DE SUPERVISIÓ PER PART DE L'ENTITAT DE PRÀCTIQUES:

AC2a Descripció de les competències professionals de l'educador/a social en el context del centre/entitat. Així com figura a la Guia Docent del Pràcticum II, aquesta activitat s'inclou dins el Bloc 2 de la memòria de pràctiques, i consisteix en realitzar una descripció i anàlisi del treball realitzat pels educadors/es al centre, institució, programa, etc. Concretament és la definició i anàlisi de quines són les competències de l'educador/a social dins l'entitat: tasques i/o activitats que es realitzen en col·laboració amb altres professionals, de manera autònoma, per iniciativa pròpia o supervisada, eines i estratègies utilitzades, protocols, etc. El desenvolupament d'aquesta activitat requereix d'un treball de recerca i anàlisi d'informació sobre l'entitat per part de l'estudiant i es pot dur a terme a través de la revisió i valoració de la documentació interna del centre (memòries, informes, guies, etc.), entrevistes amb diferents professionals de l'entitat (via telefònica o vídeo-conferència), enquestes o qüestionaris en línia adreçats als equips de treball del centre, etc. Avaluació: tutor/a UIB.

Qualificació: 15% de la nota final del Pràcticum II. Temporitziació: 17 de maig (data límit).

AC2b Establiment de relacions entre aprenentatges i pràctica professional. Així com figura a la Guia Docent del Pràcticum II, aquesta activitat s'inclou dins el Bloc 2 de la memòria de pràctiques, i consisteix en establir i definir exhaustivament la relació entre els aprenentatges fets al llarg dels estudis i les tasques que s'ha identificat que desenvolupen els/les educadors/es al centre (AC2a). Igualment, aquest punt s'ha de relacionar directament amb la proposta d'intervenció definida al PIP aprovat pel tutor/a de la UIB (AC1a). Caldrà fonamentar científicament (mitjançant citacions d'acord amb la normativa APA 6a edició) els conceptes científics procedents dels aprenentatges realitzats en les distintes assignatures del grau, alhora que s'estableixi un lligam amb la pràctica professional en el marc de l'entitat/centre de pràctiques. Avaluació: tutor/a UIB. Qualificació: 5% de la nota final del Pràcticum II. Temporitziació: 17 de maig (data límit).

3. Activitats d'intervenció guiada (Fase 3)

AC3a Projecte d'intervenció socio-educativa. A partir del PIP aprovat pel tutor de pràctiques de la UIB, l'alumnat haurà de realitzar el disseny en profunditat de la proposta d'intervenció socio-educativa emmarcada en un programa concret del centre i/o entitat de pràctiques. L'estudiant, tot continuant amb el treball fet durant les anteriors activitats, definirà un projecte d'intervenció en el marc de l'entitat; aquest inclourà, com a mínim, la identificació de les necessitats, els objectius, la metodologia, les activitats i, finalment, l'avaluació que l'estudiant proposa tot ajustant-los a la realitat, mètodes, recursos, protocols i estratègies de la institució/centre de pràctiques. Avaluació conjunta (50% tutor/a de la UIB i 50% supervisor/a de l'entitat en el cas que aquest participi en la tutorització; en cas contrari el 100% de l'avaluació anirà a càrrec del tutor/a de la UIB). Qualificació: 35% de la nota final del Pràcticum II. Temporitziació: 31 de maig (data límit).

ACTIVITAT A REALITZAR NOMÉS PER L'ALUMNAT QUE SÍ DISPOSA DE SUPERVISIÓ PER PART DE L'ENTITAT DE PRÀCTIQUES:

AC3b Participació i col·laboració, de manera virtual, amb el/la supervisor/a del centre en la planificació i el desenvolupament de les activitats que realitza el supervisor durant el confinament. En aquestes activitats el supervisor/a realitzarà l'acompanyament de l'alumnat i li marcarà el pla de treball sempre de forma coordinada amb el tutor/a de la UIB. El 100% de l'avaluació anirà a càrrec del supervisor de l'entitat/centre, seguint més o menys les directrius previstes al Manual de Pràctiques. Per aquesta tasca el supervisor/a de centre podrà emprar la rúbrica d'avaluació que es troba disponible al Manual de pràctiques (vegeu qüestionari 5.3.6.1.). Qualificació: 15% de la nota final del Pràcticum II. Temporitziació: 18 de juny (data límit).

AC3c Valoració i reflexió sobre la tasca socio-educativa del centre. Així com figura a la Guia Docent del Pràcticum II, realitzar la valoració de l'entitat en les quals s'ha emmarcat la pràctica: descripció de les principals dificultats i potencialitats de l'acció

sòcio-educativa del centre i reflexió sobre aquestes, valoració dels encerts i errors de les intervencions que s'hi realitzen, evolució personal lligada al coneixement de la pràctica professional, valoracions sobre el rol professional, etc. Avaluació: tutor/a UIB. Qualificació: 5% de la nota final del Pràcticum II. Temporització: 7 de juny (data límit).

AC3d Memòria de pràctiques. Amb la compilació de tots els documents generats a partir de les activitats de desenvolupament del Pràcticum II, s'entregarà un document final estructurat i organitzat en el qual s'inclouran com a annexos aquells materials i eines emprats per a la recollida i anàlisi d'informació –qüestionaris, dades socio-demogràfiques–, productes d'elaboració pròpia que formin part de la proposta d'intervenció o qualsevol altre element susceptible d'aportar evidències sobre el correcte enfocament de la pràctica professional a través del pràcticum. Avaluació: tutor/a UIB. Qualificació: 5% de la nota final del Pràcticum II. Temporització: 25 de juny (data límit).

5. Procediments i orientacions a tenir en compte de cara a l'avaluació

El procés de supervisió ha de quedar documentat; per això és important recolzar-se en les eines institucionals (per exemple, Aula Digital, les sales de videoconferència habilitades, el correu electrònic, les tutories grupals i altres eines digitals col·laboratives ...).

Per tal d'afavorir l'avaluació contínua i garantir l'adquisició de les competències, al marge del valor percentual de cada element d'avaluació, cadascuna de les activitats s'ha de superar independentment per tal que es pugui qualificar amb una puntuació de 5 o superior, i per tant, aprovar l'assignatura Pràcticum II.

Pel que fa a l'Avaluació de l'alumnat en pràctiques en aquesta situació excepcional s'han d'articular estratègies que permetin avaluar les competències de la matèria.

Els Procediments per a realitzar l'avaluació seran els següents:

PA1 Avaluació final del supervisor/a del centre o, en el seu cas, del tutor de la UIB. El/la supervisor/a de l'entitat de pràctiques o, en el seu cas, del tutor de la UIB emplenarà un qüestionari d'avaluació de l'alumne/a amb el qual valorarà aspectes com la disposició davant l'aprenentatge de la tasca professional, el grau d'implicació en les tasques/responsabilitats proposades, la comprensió d'aspectes ètics en la pràctica professional, la participació en dinàmiques professionals de l'entitat, nivell d'execució de simulacions d'intervencions professionals, etc. (podeu fer servir els qüestionaris 5.3.7.2. [tutor UIB] o 5.3.6.1 [supervisor/a centre]). Avaluació: supervisor/a entitat o tutor de la UIB. Qualificació: 5% de la nota final del Pràcticum II. Temporització: 25 de juny (data límit).

PA2 Seminari final de pràctiques. Com a activitat de cloenda del pràcticum es realitzarà un seminari final, pendent de concretar si serà virtual o presencial, on hi participarà l'alumnat de pràctiques i els seus tutors/es UIB, a la vegada també es convidarà als supervisors dels centres de pràctiques per tal que participin en la supervisió. Aquesta trobada conjunta consistirà en una exposició i valoració del treball per part de cada

estudiant i del seu tutor/a de la UIB. El seminari també servirà per debatre sobre el funcionament general de les pràctiques i avaluar-ne els resultats. Avaluació: Tutors/es UIB. Qualificació: 5% de la nota final del Pràcticum II. Temporitzaació: 18 de juny (de 9:30h a 14:30h).

Així mateix, entre les possibles estratègies d'avaluació, suggerim:

OA1. Qualificar cadascuna de les fases tot valorant, no només la correcció del contingut de les entregues, sinó també elements com la capacitat de millora i la disposició de l'estudiant davant propostes de canvi o rectificació

OA2. Documentar les valoracions i informació proporcionada pel supervisor/a de l'entitat en el cas que participi de la supervisió, durant el transcurs de les diferents fases.

OA3. Valorar no només la qualificació numèrica del qüestionari d'avaluació final per part del supervisor/a centre (si participa en el procés de la supervisió) sinó també les observacions que s'hi assenyalen i si aquestes estan en consonància amb tot el procés de seguiment de l'estudiant.

OA4. Mantenir fixes les dates dels diferents lliuraments que cada tutor/a UIB establirà de manera individual per tal que els seus alumnes continuïn amb un ritme constant de dedicació al desenvolupament del Pràcticum i que, d'aquesta manera, l'elevat grau d'autonomia no li provoqui desvinculació o apatia.

6. A mode de conclusió

Som conscients que aquesta situació d'excepcionalitat ha generat un important volum de feina al professorat, però sobretot ha provocat un desconcert important entre el nostre alumnat. Per tot plegat vos volem agrair l'esforç que esteu fent en tot moment i vos demanem que transmeteu al vostre alumnat la tranquil·litat necessària per a finalitzar les PE de forma segura i acompanyada.

Palma, Eivissa i Alaior, 7 d'abril de 2020